

Glas zaveznikov

Leto I - Št. 74 Informacijski dnevnik A. I. S. Cena 2 liri

TRST, petek 14. septembra 1945
UREDNIŠTVO: Via S. Felice 3. - Telefon št. 9854 in 9443
OGLASI: Cena za milimeter višine (širina ena kolona): trgovački L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtnice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni oglaš L. 12. V vsebini lista (tekstni oglaš) L. 12. Davek ni všt. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema Unione Pubblicità Italiana S. A., Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (sostane L. 4). *oklopov ne vračamo.

Gospodarska vzajemnost

Trst, 14. septembra
Osnovno misel ameriškega zakona o posoji in zakupu je izrazil najbolje pokojni predsednik Franklin D. Roosevelt s pripodobno, v kateri je primerjal vojno potarar, ki je izbruhnil pri sosedu. Vsak izmed nas bi v takem primeru, je rekel predsednik Roosevelt, pomagal sosedu, ne samo zaradi tega, ker tako vevata načelo pomoči blišnjemu, ki je v nevarnosti, marveč tudi zaradi pravilno pojmovane lastne koristi. Saj je usakomur jasna očita nevarnost, da se od potarar pri sosedu lahko vname tudi njegova hiša. Najenostavnejši način, kako pomagati sosedu pri gašenju, bi bil, da mu posodimo svojo brigalino, da z njo pogasi požar. Mogoče je, da sam ne bo zmožal pogasiti požara, toda vseno mu bomo s tem pomagali; sa nas bo s tem zmanjšala nevarnost, da bi se vnela še naša hiša; če bi sveda tudi to ne zadostovalo, imamo še dovolj časa, da prisrskoimo na pomoč z lastnimi rokami. Po končanem požaru nam bo sosed brigalino vrnil. So sicer nekoliko obrabljena, mogoče celo poškodovana, toda s tem, da smo mu jo posodili, nismo pomagali le njemu, ampak prispevali tudi k varnosti svoje hiše.

NEZADOSTNE SPREMEMBE VOLIVNEGA ZAKONA

Jzjava vodje bolgarske opozicije

Sofija, 14. septembra
Vodja bolgarske opozicije minister Nikola Petrov je izjavil, v nekem razgovoru, da menijo voditelji opozicije, da vladno izboljšanje volivnega zakona ni zadovoljivo. Če bo opozicija bojkotirala volitve, če bo vlada na oblasti brez sprememb in če bodo obdržali komunisti notranje ter pravosodno ministertvo, menijo opozicijske stranke, da garancije, katere so dobili, niso zadostne. Petrov je dodal, da je kmetijsko krilo domovinske fronte pod vodstvom Aleksandra Obodva protestiralo proti zahtevi, da bi njegova stranka uporabljala tradicionalna imena, to je »Kmetijska zveza« in »Kmetijska zastava« za njegov list.

Minula veličina

Japonski cesar jaha na belem konju v spremstvu svojih vojaških svetovalcev. Japonsko ljudstvo je v njem videlo bolanstvo, katerega ugled pa bo zdaj zavezniki zmaga in dolgotrajna zasedba use Japonske verjetno precej omajala.

ZANIMIVA KONOJEVA ODKRITJA

Razpust japonskega glavnega stana

MacArthur se bo nastanil v Tokiju

Predaja japonskih edinic v Rangoonu

London, 14. septembra
Japonska poročevalska agencija javlja, da je bil v četrtek na ukaz generala MacArthura razpuščen japonski cesarski glavni stan.

Po »Reuterjevem« poročilu se bo glavni stan generala MacArthura, ter glavni stan generalnega poročnika Richarda Butherforda, načelnika glavnega stana generala MacArthura, v ponedeljek nastanili v Tokiju.

Danes je izvršil samomor Cikahiko Kotozumi, minister za civilno pomoč v Tojvi vladi. Bil je na devetem mestu v seznamu vojnih zločincov. Porodilo o samomoru je bilo objavljeno nekaj minut pozneje, ko je japonska vlada sporočila poveljstvu S. ameriške armade, da je pripravljena izročiti vse vojne zločince, ki so na seznamu.

General Jonathan M. Wainwright, junaki branitelj Corregidora, je razstavil v Narodnem domu listino o japonski predaji. Predsednik Truman je izjavil, eda bi bila ta lista v zameh, če ne bi nadaljevala boja proti ideologiji tistih, ki so povzročili vojno v Evropi.

Admiral Mountbatten je izjavil, da prikaže od maršala Terauchi, poveljnika japonskih sil jugovzhodne Azije, osebno izvršeno predajo. Čim bo zdravstveno stanje slednjega to dopuščalo.

Včeraj je bila v vladni palači v Rangoonu slovesnost podpisja japonske predaje sil, ki so v Burmi.

Bivši ministri predsednik Tojo se vedno odločanja hrano in povzročila s tem negotovost oskrbovanja. Vsekakor pa je njegovo zdravstveno stanje povoljno. Še vedno je v ameriški polski bolnici v Yokohami.

DEMOKRATSKE BESEDE

Demokracija v očeh angleškega laburista

Harold J. Laski

Nobena demokratska vladavina ne bi mogla delovati, če bi bila vsa oblast osredotočena v rokah mahnega števila ljudi. Čim večje je sodelovanje državljanov, tem večjo pozornost je mogoče posvetiti njihovim izkušnjam. To pomeni potrebo krajevne samouprave, v velikem obsegu. Centralizem, po besedah Lamennaisa, ustvarja v sredstvih prevelik pritisk na periferiji pa praznino.

Neodvisno sodišče je bistveno za demokracijo; sodišče mora zadržati vsem državljanom enako zaščito pred zakonom, mora delovati z pomočjo upravnih sodišč kot kazenskih sodišč po klasičnem angleškem vzorcu. Prav tako je osnovna zahteva demokracije, da siromaštvu nikomur ne brani neovirno uživati zaščite zakona.

Demokracija pa ni nič manj tudi izvestna oblika socialnih in gospodarskih odnosov. Nobena skupnost, v kateri vladajo velike razlike v dohodkih, ne bo dolgo ostala demokratska. Nobena skupnost, kjer bo vladala dolgo časa v velikem obsegu nezaposlenost, ne bo mogla ostati dolgo demokratska. Demokracija prav tako ni združljiva z zasebno lastnino protvlastnih sredstev.

Ustavna vlada je prav tako nujna v gospodarskem življenju, kot je v političnem. Mešana odvisnost sicer pravo gotovo pomeni napredek v primeri s suženjstvom, toda je še vedno suženjstvo, nikakor pa ni demokracija. Demokracija prav tako ne more trpeti družabnega reda, v katerem bi ena skupina državljanov imela posebne prednosti ki bi temeljile na rojstvu, bogastvu, pokolenju ali ras. Takšen ustroj daje tistim, ki posedujejo takšne prednosti, nagrado, za katero niso prispevali odgovarjajoče službe skupnosti. Zgodovina ne pripuščata nobenega dvoma, da bo privilegirana skupina vedno omejevala izvajanje demokracije tudi za eno državljanov, s katero bi bila pripravljena braniti svoje prednosti.

Nujno je potrebno, da demokracija, da svojim državljanom predno izobrazbo, kot vodilo v zapletenih odnosih, v katerih živijo. Takšna izobrazba mora trajati toliko časa, da jih usposobi privoščiti si dediščino naše civilizacije. Vojna ustroj mora dati tri stvari: mora naučiti ljudi izvestne mere zdravega naravnega skepticizma, sposobnosti dvonitvi v nadrejeno oblast, prav zaradi tega, ker je oblast; nič ne mora prjeti pravilnega odgovora, če ne zna pravilno vpraševati. Morala bi dati državljanom pravilno sliko o mestu, katero zavzema znanost v naši civilizaciji. In ne na zadnjem mestu mora naučiti svoje državljanove, da je vrednotenje, ki je stavilo eduešnega delavca nad strokovno izvedenega delavca, tragična posledica družbe, ki je skorajda uničila našo civilizacijo.

Demokracija je končno tudi naša, da dospemo do odločitve. Predpostavlja, da državljan pridejo do zaključkov s pomočjo razumnih dialogov. Prepričana je, da je gotovina, kjer razpravljajo, bolj kot koncentracijske taborišče. Toda če naš ljudje razpravljajo in se držajo sklepov takšnih razgovorov, morajo imeti skupen osnovni življenjski cilj. Kjer se ločijo med seboj v teh končnih ciljih, krogi iz puščice hitro nadomesti volivno kroglo. Ljudje pa imajo skupno osnovno življenjske cilje tam, kjer vlada zaupanje v bodočnost, podvzetost in navdušenje ne samo pri malocvetnih, ampak pri vseh. Tam pa kjer so vse te stvari nedostopne za široko množico, se razširja zavist, meštem ko pri malocvetnih, ki uživajo prednosti, vlada strah; tam pa kjer so zagotovljene, postane skupnost veliko bratstvo in žena, katerih osebno zadovoljstvo se spaja v skupnem zadovoljstvu. Iskanka poti v življenje, katero bomo lahko živeli na takšen način, je demokracija.

(Konco)

Iz Jugoslavije

Povodom mnogih važnih in zanimivih vprašanj je minister federalne vlade Boene in Hercegovine Pavao Mandžić Murat izjavil v zvezi s prebranim »Vprašanjem postavljajo na vsakem koraku posebno delavci, in nametanci ubožnih slojev. To prihaja od bojazni, da bo težko prebrantti se, po možnosti zaradi velike letošnje suše. Zasejana je bilo 72% semlja, toda z ostrim na doigratnjem suše je letina zelo slaba. Po nekaterih krajih Hercegovine niso pridelali niti semenca. Da rešimo vprašanje prehrane v Bosni in Hercegovini, moramo izkoristiti do največje možnosti predvsem letošnji žetev in izvršiti racionalizacijo živil. Zvezna vlada je še podvela mere, da pomaga pri odkupu žita. Do 1. novembra bo treba uvoziti 9000 vagonov žita. Iz javne zveznega ministrstva je razvidno, da bo prispevala v jugoslovanska pristanišča večja količina hrane, ki jo bo posiljala ustanova UNRRA. V mesecu avgustu ni prispela zadostna količina hrane, ker so v glavnem porabili težila teknilno blago. Zato tudi ljudstvo ni prejelo zadostne količine hrane. Sovražniki se to tako izkoristili ter prišli sili vesti, da Jugoslavija hrane ne bo več prejela. Hrana, ki je za razdeljivo pred ona, ki bo prišla iz Vojvodine in pa ona, ki bo poslala ustanova UNRRA, bo zadostna, da zavaruje prehrano prebivalstva. O naporih, s katerimi rešujejo vprašanja preskrbe, je minister Mandžić dejal, da preskrbo prebivalstva Boene in Hercegovine smo vročili mnoge napora. V času štirih mesecev smo prejeli nekaj iz Vojvodine, nekaj od ustanove UNRRA, skupno 900 vagonov žita in moko, 106 vagonov sladkorja, 5 vagonov mesa, 13 vagonov olja, 55 vagonov mesnih izdelkov konzerv, 35 vagonov graha itd. Te količine so prispel v deželo delno že pod okupatorijem, kljub težkim prometnim zvežam. Največje težave dela promet, čeprav je v zadnjem času precej izboljšal. Železniški promet je zelo obremenjen ter še ni vzpostavljen v vseh okrajih. Tudi pomonjanje avtomobilov je zelo velično. Kot sem že dejal, je zvezna vlada zagotovila potrebno količino hrane za Bosno in Hercegovino, toda moramo preskrbeti tudi prebivalstvo gorskih krajev prej, preden bo zapadel sneg, ki bi zatrpal vse poti.

Tretje zasedanje Sveta zunanjih ministrov

Byrnesovi razgovori s kraljem Petrom in regentom Damaskinosom

London, 14. septembra
Ameriški zunanji minister Byrnes, zastopnik Združenih držav na konferenci zunanjih ministrov v Londonu, se je včeraj razgovarjal z jugoslovanskim kraljem Petrom in z grškim regentom nadškofofom Damaskinosom. Byrnes se je zestal z jugoslovanskim kraljem v hotelu Claridge, kjer se je razpravljal na ameriškem poslanstvu z nadškofofom Damaskinosom.

V teku dneva je imel ameriški zunanji minister tudi razgovor s sodnikom Robertom H. Jacksonom, ameriškim zastopnikom pri komisiji za vojne zločince, poleg tega pa je razpravjal z avstralskim zunanjim ministrom Herbertom Ewatom.

Ameriško poslanstvo je javilo, da prihajajo v London diplomatski zastopniki Združenih držav, Arthur

Iz Slovenije

Električne naprave v Sloveniji že pred vojno niso zadostale potrebam, med časom okupacije so pa še te utrpeli škodo. Na Dravi nastajata dve veliki vodni centrali v Dravogradu in pri Mariborskem otoku. Centrala v Dravogradu bo zmogla pri popolni izgraditvi 22.000 kilovotov. Je že dograjena, je pa bila tik pred koncem vojne bombardirana in zdaj še ne dela. Električna centrala na Mariborskem otoku bo dovršena v dveh letih in bo zmogla 50.000 kilovotov. V gradnji je tudi več novih daljnovodov.

Ljubljana potrebuje še 100.000 m³ drv. Zdaj je v gozdovih pripravljeno še 60.000 m³ drv. Od tega je določenih za Ljubljano 25.000 m³.

V Beli Krajini so začeli z načrtno elektrifikacijo. Tehnik in gradbeni vodja del je izumil dve izboljšavi, ki jih pri postavljanju vodov uporabljajo. Prva izboljšava je priprava za montažo izolatorjev s krivimi opornikami. Druga naprava, ki je izumil, je priprava za stikanje drogov za namestitve vodoravne prečke.

Uredba o prevratu pri dodeljevanju zemlje je izšla.

Odlikovani junaki vohovske službe

Washington, 14. septembra
Sedem in dvajset članov vohovske službe, ki so bili podrejeni generalu Williamu Donovanu, je dobilo odlikovanja za dejanja, ki so jih med vojno izvršili v Evropi in na Tihem oceanu.

Med odlikovani je tudi 63-letni Henry L. Lousouck, ki je bil pred vojno publicist v Pittsburgu.

Odlikovali so tudi druge člane vohovske službe, ki so ovirali svoje vrznilsko delo v državah, kjer so delovali. Med temi so polkovnik Arden Dow, ki je vodil misijo na Kitajskem, kjer je ustanovil tajno vohovsko jolo za kitajske agente, polkovnik Ilija Andrej Tolstoj, ki je sodeloval pri gradnji nove ceste za dobavo Kitajski. Bil je tudi osebni zastopnik predsednika Združenih držav pri Dalaj-lami. Tolstoj je bil svojo nalogo obzimo in diplomatično. Tretji odlikovane je polkovnik Albert Seitz, ki se je spustil s padalom v Jugoslavijo, vrnil službo v Italijo in vodil razne misije pri težkih operacijah in sabotirnih dejanjih.

Parlamentarne volitve v Romuniji

Moskva, 14. septembra
Radijska postaja v Moskvi je sporočila, da je romunski ministri predsednik Petru Groza objavili, da bodo v kratkem parlamentarne volitve sva osnove splošne, ne posrednega in tajnega glasovanja.

vsak narod opusti misel na gospodarsko samostojnost, ker ima vsak narod samo izvestne omejeine in strogo po naravnih pogojih in sposobnostih svojih članov odrejene možnosti za uspešno gospodarsko udeleževanje, kjer lahko vodi, nima pa vseh. Tako urejen svet bo dosegel največjo možno stopnjo gospodarske in moralne blaginje. Iskoriščenje naravnih bogov mora biti cilj vsakega sveta, v ostalem pa se mora sliviti dela drugih narodov v vseh panogah, kjer ti prednjačijo.

Pogoj za to pa je svobodna svetovna izmenjava dobrin, odstranitev pregrad političnega, gospodarskega in socialnega

Sovjetsko-romunski sporazum

Romunija je dobila pomembne koncesije

London, 14. septembra
Radijska postaja v Moskvi je v sredo javila, da sta sovjetska in romunjska vlada v dopolnilo k prej podpisani sporazumu, ki daje nekatero koncesije Romuniji. Radjsko poročilo Sovjetske zveze pravi:

»V teku razgovorov, ki so se vršili v Moskvi med romunjsko delegacijo, ki sta jo vodila ministri predsednik Peter Groza ter podpredsednik in zunanji minister Tatarascu, ter med sovjetsko vlado, so razpravljali o vprašanjih gospodarskega, kulturnega in političnega sodelovanja med obema državama. Razprave so se vodile v duhu medsebojnega razumevanja in priročnosti. Razgovore so zaključili z vrsto sporazumov, ki se nanašajo na rešitve romunjske gospodarske krize, nastale zaradi velike suše ter slabe letošnje žetve. Sedanja gospodarski položaj trenutno ovira romunjska vlada, da bi izpolnila pogodbo premirja, ki ga je s Sovjetsko zvezo sklenila septembra 1944. Ker je Romunija v prvem letu premirja zvesto izpolnila dolžnosti in ker je Sovjetska vlada pripravljena da jih bo izpolnjevala tudi v naprej, je smatrala za uместno, da prisrkoji romunjskim potrebam na pomoč. Uspeli so razgovori, da se sporazum, na podlagi katerega je dala sovjetska vlada Romuniji na razpolago 150.000 ton žita in korusa za potrebe romunjskega naroda.

Poleg tega je romunjska vlada dosegla sporazum, na podlagi katerega bodo predajo določene količine žita za vojne reparacije z romunjske strani nadomestili z drugimi proizvodi; predajo ostalega žita pa bodo odložili do prihodnje žetve. Nadalje predvideva sporazum znižanje dolžne količine drugega blaga, enako pa tudi znižanje plačil v denarju, ki jih predvideva sporazum, sklenjen med obema vladama ob premirju. Istočasno je sklenila sovjetska vlada, da bo zmanjšala obseg lastnine, ki jo more romunjska

Admiral ga je polomil!

Ameriški admiral William Halsey, poveljnik letalonosil, s katerih so poletavali bombniki nad Japonsko, je pred časom izjavil, da bo na čelu ameriških čet v Tokio jezdit »na cesarskem belcu«.

(V japonski vojski je smel imeti belega konja samo cesar).

Občudovalci v Ameriki so mu tako začeli pohajati darove. Iz Teksasa je dobil srebrne ostroge, mesto Reno pa mu je poslalo dvanajst sedlo, vredno 2.000 dolarjev.

Ob podpisu japonske predaje je na krovu bojne ladje »Missouri« sprejel novinarje. Svede so ga takoj vprašali, če bo res jezdit belca v Tokio.

»Zakaj rajši nisem držal jezika!« je dejal admiral. »Priznati vam moram, da sploh ne znam jahati!«

Kdo hoče domov?

Trst, 14. septembra
Listi poročajo, da so za sto pet tisoč poljskih vojakov, ki žive v angleškem zasebnem področju v Nemčiji, določili plebiscit. Odgovoriti bodo morali na vprašanje: »Ali se želite vrniti zdej na Poljsko pod okoliščinami, ki jih poznate?«

»Associated Press« poroča, da so Anglije napovedali plebiscit zaradi tega, da ne bi trčili časa. Poljski, ki bodo odgovorili odklonilo, bodo imeli kasneje ponovno možnost, da se oddolijo.

General Gamba bo sojen

Rim, 14. septembra
»Associated Press« prinaja poročilo »Ansa«, da je general Gastone Gamba, bivši poveljnik fasilističnih čet v španski državljanski vojni in načelnik glavnega stana takovane Mussolinijeve vojske 1943/44, med 43 italijanskimi generali, ki so zdaj internirani v Caltanu in pričakujejo razpravo.

Gamba je obtožen, da je sodeloval s fašisti in ob italijanskem premirju predal Nemcem svoj XI. armadni zbor, ki je bil nastanjen v Sloveniji.

Smrt maršala von Buscha

London, 14. septembra
Po sporočilu, ki je bilo objavljeno v »Daily Expressu«, je nemški maršal Ernest von Busch, zadnji poveljnik na nemškem bojišču proti maršalu Montgomeryju v severovzhodni Nemčiji, preteklega julija umrl v britanski bolnici za vojne ujetnike. Pravi, da si je 60 letni maršal vzel življenje, ko je izvedel vest o nemški predaji. Pogreba von Buscha, ki se je vršil z vsemi vojaškimi častmi, se je udeležil maršal von Rundstedt, pet pešadijskih generalov in dva letalska maršala.

Ameriški dopisniki v Romuniji

Washington, 14. septembra
Ameriški zunanji minister javlja, da je prejel informacije od predstavnika ameriške vlade v Bukarešti, da so tamkajšnje oblasti izdale nekaterim ameriškim dopisnikom dovoljenje za takojšen prihod v Romunijo. Dovoljenja so izdali predstavniki: slededih listov in poročevalskih agencij: »New York Times«, »Chicago Tribune«, »United Press«, »International News Service«, »Associated Press«, »Christian Science Monitor«, »P. M.«, »The Nations«.

Sestanek nürberškib tožilcev

London, 14. septembra
Danes je izvršil samomor Cikahiko Kotozumi, francoski javni tožilec za razpravo proti vojnim zločincem Francoise de Menthom. V bližnji bodočnosti pričakuje prihod sovjetskega javnega tožilca.

Britanski javni tožilec H. W. Shawcross bo skupno s ameriškim javnim tožilec sodnikom Robertom H. Jacksonom in francoskim ter sovjetskimi javnimi tožilcem na posebnem sestanku obravnavali obtožnico proti 24 vojnim zločincem, ki jih bodo sodili v Nürnbergu. Obtožnico bodo nato oddali branilcem.

Nečloveške odredbe Himmlerja

London, 14. septembra
Komisija za vojne zločine je javila, da je del vojne Gestapa Heinrich Himmler Hitlerju pobudo za množično umore političnih ujetnikov in dva letalska maršala.

General Gamba bo sojen

Rim, 14. septembra
»Associated Press« prinaja poročilo »Ansa«, da je general Gastone Gamba, bivši poveljnik fasilističnih čet v španski državljanski vojni in načelnik glavnega stana takovane Mussolinijeve vojske 1943/44, med 43 italijanskimi generali, ki so zdaj internirani v Caltanu in pričakujejo razpravo.

Gamba je obtožen, da je sodeloval s fašisti in ob italijanskem premirju predal Nemcem svoj XI. armadni zbor, ki je bil nastanjen v Sloveniji.

Smrt maršala von Buscha

London, 14. septembra
Po sporočilu, ki je bilo objavljeno v »Daily Expressu«, je nemški maršal Ernest von Busch, zadnji poveljnik na nemškem bojišču proti maršalu Montgomeryju v severovzhodni Nemčiji, preteklega julija umrl v britanski bolnici za vojne ujetnike. Pravi, da si je 60 letni maršal vzel življenje, ko je izvedel vest o nemški predaji. Pogreba von Buscha, ki se je vršil z vsemi vojaškimi častmi, se je udeležil maršal von Rundstedt, pet pešadijskih generalov in dva letalska maršala.

Ameriški dopisniki v Romuniji

Washington, 14. septembra
Ameriški zunanji minister javlja, da je prejel informacije od predstavnika ameriške vlade v Bukarešti, da so tamkajšnje oblasti izdale nekaterim ameriškim dopisnikom dovoljenje za takojšen prihod v Romunijo. Dovoljenja so izdali predstavniki: slededih listov in poročevalskih agencij: »New York Times«, »Chicago Tribune«, »United Press«, »International News Service«, »Associated Press«, »Christian Science Monitor«, »P. M.«, »The Nations«.

Sestanek nürberškib tožilcev

London, 14. septembra
Danes je izvršil samomor Cikahiko Kotozumi, francoski javni tožilec za razpravo proti vojnim zločincem Francoise de Menthom. V bližnji bodočnosti pričakuje prihod sovjetskega javnega tožilca.

Britanski javni tožilec H. W. Shawcross bo skupno s ameriškim javnim tožilec sodnikom Robertom H. Jacksonom in francoskim ter sovjetskimi javnimi tožilcem na posebnem sestanku obravnavali obtožnico proti 24 vojnim zločincem, ki jih bodo sodili v Nürnbergu. Obtožnico bodo nato oddali branilcem.

Nečloveške odredbe Himmlerja

London, 14. septembra
Komisija za vojne zločine je javila, da je del vojne Gestapa Heinrich Himmler Hitlerju pobudo za množično umore političnih ujetnikov in dva letalska maršala.

General Gamba bo sojen

Rim, 14. septembra
»Associated Press« prinaja poročilo »Ansa«, da je general Gastone Gamba, bivši poveljnik fasilističnih čet v španski državljanski vojni in načelnik glavnega stana takovane Mussolinijeve vojske 1943/44, med 43 italijanskimi generali, ki so zdaj internirani v Caltanu in pričakujejo razpravo.

Gamba je obtožen, da je sodeloval s fašisti in ob italijanskem premirju predal Nemcem svoj XI. armadni zbor, ki je bil nastanjen v Sloveniji.

GOSPODARSTVO

PRI NEVARNEM DELU

Kajenje opija je najžalostnejša zapuščina japonske nadvlade na Kitajskem. Cenijo, da trpi na tej razvidi 32 milijonov Kitajcev. Po- sebnih komisij, ki jih je postavila kitajska vlada v Chungkingu, skrbijo za to, da uničijo vsi kmetje nasade moka, vse naprave za izdelovanje in vse zaloge opija. Kadilci opija imajo rok osmih mesecev, v katerem se morajo odvaditi te strasti.

Težavni položaj pri preselbi Berlina s kurivom se najpogosteje zrcali v poročilu, da je 700 delavcev začelo sekati drevesa v berlinskem parku Grinewald. To se dogaja na nasvet samih zavezniških nadzornih oblasti, ki ne vidijo možnosti, da bi Berlin pravočasno preskrbel z zadostno količino kuriva za zimo.

Francosko letališče Orly bodo povečali, tako da bo največje v Evropi, po velikosti bo zaostajalo samo za novojorkim letališčem. Ze zdaj je letališče služilo za prevoze ameriških čet ter je bilo zelo veliko. Ameriške letalske oblasti so dale zgraditi nove letalske plošče, lopa in upravna poslopja.

Zaloga iverina in moka, ki so v zasledbenih področjih, ki so pod upravo ameriške, britanske in francoske vojske, dopolnjujejo z dobavami iz Združenih držav, nekoliko tudi iz Kanade in Avstralije. Stroške nosijo države, ki upravljajo te posamezne države.

Črna borza ni nič nenačelnega tudi na Japonskem. Četudi se japonska vlada in zavezniška nadzorna oblast trudita, da vzdržita japonsko prebivalstvo za drag denar kupuje maslo, sladkor, riž in sol. Inflacija je tako močna, da je večina trgovin zaprtilih.

Zasledni uvoz je zopet dovolila francoska vlada. Uvozniki si morajo oskrbeti uvozna dovoljenja, ki jih dobijo samo v primeru, če prispeva po mnenju uvoznega urada uvoz dotičnega blaga z obnovi francoskega gospodarstva. Med blagom, za katero bodo francoske oblasti izdale uvozna dovoljenja, so industrijski izdelki, katerih francoska industrija ne izdeluje, nadomestni deli za stroje tujeje izvora, surovine za blago, ki ga Francija izvažala, semena in plemenska živina. Uvožno dovoljenje jamči uvozniku nabavo potrebnih tujih plačilnih sredstev in ladijski prostor na francoskih tovornih ladjah. Četudi bo zunanja trgovina omejena po vrednosti in po količini, vendar bo znatno prispevala k obnovi francoskega gospodarstva.

Nagrade za gradnja ladij je ukinila ameriška vlada. Plačevali jih bodo samo še za ladje, ki spadajo v proračun za mesec avgust. Nagrade je ukinila v zadnjem času okoli 400 ladijskih podjetij in mnogo delavcev.

Proizvodnja premoga so dvignili v porušeni dolini v avgustu na polgredi milijon ton. Ob zasledbi je znašala samo 34.000 ton. Meseca julija so jo dvignili na četr milijone ton.

Ameriška družba Transcontinental and Western Airways bo uredila letalski promet med Združenimi državami in Indijo. Letalska proga bo šla preko Irake. Promet bo začel postopoma, čim bo ameriška vlada stavila na razpolago 6 vojaških prevoznih letal, katere bodo preuredili v potniška letala.

V ameriškem zasledbenem predetu pregledujejo osebe denarnih in bančnih zavodov. Četudi si niso izvršili pregleda v vseh krajih, posebno ne v podeželskih, vendar cenijo, da bodo odpravili okoli 15 tisoč oseb, ki ne odgovarjajo zahtevam zavezniške vojske uprave.

Nemčija naj bi dala gorivo ubožnim evropskim državam, ki so ostale brez kuriva. Kljub nemškimi dobavam in uvozom iz drugih evropskih premožnih področij, go nedostajalo še okoli 50 milijonov ton premoga v Evropi.

Češkoslovaška industrija potrebuje po izjavi češkoslovaškega zunanjega ministra Jana Masaryka predvsem 200.000 bal bombaža, katere upa prejeti od Združenih držav. Razen tega rabl avstralske volne in švedske železne rudo. Sele po izdatnih dobavah ter surovin bo mogla češkoslovaška industrija računati na uspešno gospodarsko obnovo dežele.

V Romuniji so začeli iskati zlato. Temu poslu so se predvsem posvetili kmetje. Iskanci zlata bodo preseljeni od najdenega zlata lahko obdržali zase.

Angloška električna industrija se ne bo mnogo spremenila. Dobil je še mnogo naročil iz Turčije, Norveške in iz drugih evropskih držav.

Jeklarne v Sheffieldu v Angliji dobivajo stalna naročila iz tujine za izdelavo koles, tramvajskega materiala ter za sestavne dele poljedelskih strojev.

Prvi turisti z evropskega kontinenta, ki bodo po vojni obiskali Veliko Britanijo, bodo švicarski delavci. Turistična družva Velike Britanije in Irake izdelujejo načrte, da bi vsako leto privabila v Britanijo okoli 3 milijone turistov.

V Grčiji je UNRRA izdelala načrt za povečanje števila živine z umetno oploditvijo. Predvidevajo, da bodo vsako leto umetno oplodili 25.000 krav.

Fred žetivjo bo UNRRA poslala evropskim narodom 15.000 ameriških traktorjev in kmetijskih strojev.

V Južni Afriki bodo pričeli zbirati denar za nakup živil, ki jih bodo poslali v Veliko Britanijo. Predvidevajo, da bo zbirka dosegla vsaj 100 tisoč funtov.

Francija in Švica sta sklenili trgovsko pogodbo. Francija bo izvažala v Švico fosfate, krmno, sir ter druge kmetijske pridelke. Švica pa bo Franciji dobavljala živilo.

Na podlagi trgovske pogodbe, ki sta jo sklenili Norveška in Poljska bo Poljska poslala Norveški 650.000 premoga in kokosa v zameno za 100.000 sodov slanikov in doletene količine ribjega olja.

Maršal Harold Alexander opazuje dva grška vojaka, ki se večbata za nevarno delo pri iskanju min, katere je umikajoči se sovražnik pustil skrite pod zemljo. Očiščenje polj in cest tega nevarnega orožja, ki bo še dolgo po končani vojni zahtevalo mnogo irtev, povzroča velike preglavice vojaškim in civilnim oblastem.

USTVARITELJ FILMA «SNEGULJČICA»

Walt Disney, Miki miška, gosak Donald...

Vzgojna vrednost risanih filmov - V službi vojne, narodnega zdravstva in ljudske izobrazbe

Mlado in staro pozna Donald, Walt Disneyjevega gosaka. Kolikokrat ste se mu že v kinu nasmehali. Gotovo je niste pozabili Sneguljčico in njenih dvajset palčkov ter Miki miške. Disney ima 43 let in je v 25 letih svoje risane filme tako uspešni, da bodo v bodočnosti za otroke to, kar so jim do danes bile knjige. Ker ti filmi niso samo v zabavo, temveč deo tudi v pouk. To je dokazal s svojim delom med vojno.

Kanadska vlada ga je proslila leta 1941, naj pripravi za delavce neke tovarne film o vzdrževanju in uporabi protitančkovskega topa. Se istega leta ga je klicalo na pomoč ameriško finančno ministrstvo. Ameriški kongres je namreč razpisal nove davke, da bi tako milijoni ljudi sodelovali v narodni obrambi. Prisel je na pomoč z gosakom Donaldom in filmo «Novi duh», katerega so predvajali pred 60 milijoni gledalcev. Ko so ugotovili uspeh filma, so videli, da je 5% oseb, ki so jih vprašali, odgovorilo pozitivno. Zato so film prihodnje leto spet predvajali.

Uzgojni filmi Posveje je Disney razinjal mladim letalom uporabo tajnih orožij. Uči je južno Ameriko, kako se ubranimo bolnici in razne druge stvari. V mirnih časih so predvajali na leto 10 tisoč metrov filmov, zdaj jih 100 tisoč metrov. In 90% je posvečeno pouku in informacijam. Od filmov, ki jih dela za vlado, nima nikakega dobička. Ne pretiravamo, če trdimo, da pomembni risani filmi revolucijo na vzgojnem področju. To najboljše vidimo iz filmov, ki jih je naredil med vojn.

Glavna lastnost njegovih filmov je, da glavni junak govori vsem razumljivo jezik. Po bodisi gosak Donald ali stroj-robot. Njegove risane so jasne in enostavne ter obravnavajo bistvene človeške občutke. Vagovji film o cepljenju otrok je v latinski Ameriki imel takšen uspeh, da so ga predvajali tudi po šolah. Bolzevske kilce predstavljajo kot nacistične vojake, ki napadajo človeško telo. Serum za cepljenje je predstavljeno kot ojačevalno naravnim obrambnim silam telesa.

Ko je angleška vlada videla uspehe v južni Ameriki, je naročila za Indijo 65 primerkov filmov o malariji. Disney ima pri svojem vzgojnem delu dobre specialiste in tehnične svetovalce. V vrsti filmov za mornarico, kjer razlaga taktične lovske letal, mu je bil svetovalec komandant James A. Thatch, junak neštetih bitk v Japonci.

Filmi o mornarici so skrivali učno dabo za 40% in kar je še važneje, ljudje sil boljše zapomnijo, kar so se naučili. Tudi Disney sam pravi, da sta največji prednosti filma krajša učna daba in boljši uspeh. Za povojno dobo pripravljajo filme, ki bodo vsebovali v ljudeh občutek socialne odgovornosti in usposobljali k večji spretosti in zmornosti pri delu. Pri njem ni meja, v njegovih barvnih filmih je vse močeno. Tako je napredoval in se izpopolnil, da ni nobena tehnična zapreka nepremostljiva.

Walter Elias Disney je prehodil od svojega prvega udeleženstva do danes težavno pot v razvoju tehnike. Ze ko je štel pet let, je risal in mu je vedno ostala želja in naravnost potreba po risanju.

Ko se je začela prva vojna, je štel 15 let; prijavil se je k Rdečemu križu in kmalu se je njegova ambulanca odlikovala z odličnimi risanimi. V tej vojni je napisal več kot 2300 karakternističnih znakov za tanke, podmornice, minolovce, bombnike torpedovce in vsoke letal. Tudi za edince Holandece, Francozov, Rusov, Angležev, Kitajcev, Brazilcev in Norvežanov je napisal veliko zanimivih znakov.

Baruni risani filmi Nekaj mesecev po vojni ga je najela kinematografska družba kot risarja. Njegovo udeleženstvo na popriku risanih filmov se je tako začelo. Ker mu je delo ugajalo, je delal pozicuse doma in uspel z filmom «Rdeča kapica». Vselej je v bodočnosti teh filmov. Ispostil si je 250 delavcev in v Hollywoodu odprl delavnico. Tam je začel risati film s svažkom Oswaldom, toda ni uspel. Nato je pričel risati Miki miško. Drugi niso imeli zaupanja v njegovo delo, sam je po vsej, da imajo risani filmi veliko vrednost, kot vsak drugi veliki film. Tako je izdelal prvi svojni risani film leta 1928 in 1932 prvi barvni film, «Silly Symphony». Z bratom Royem, ki je njegov upravni sef, je v prvotne delavnice naredil sedanje podjetje, ki obsega 25 poslopij. Velik uspeh je bila «Sneguljčica», ki smo jo videli tudi pri nas v Evropi in je pri-

dobila svaž otrok in odraslih. Disney si je za materialno oporogel, ker je s filmom zaslužil 10 milijonov dolarjev in lahko zgradil svoje sedanje podjetje. Disneyjeva zmornost je v tem, da zna pripraviti načrte, nadzirati in jih izdelati do popolnosti. Želo je natančen in dokler delo ni popolno, ga ne da iz rok. Nekot je Disney živel le za svoje delo in počival je nekaj ur na otomani v delavnici. Ker so ga zdravniki večkrat svarili, jih zdaj poslušajo in hoči zvečer zgodaj domov, kjer pa je enkrat pregleda delo vsega dne. Rad preživlja proste ure z ženo - ki je bila ena izmed prvih sotrudnic v njegovi delavnici v Hollywoodu - in dvema hčerka. Za svojo osebo ni nikoli delal reklame.

Kljub napredku risanege filma so to leto prvi koraki k popolnosti. Spet je na delu za vlado, pripravljajo film za pobujanje nepismenosti in južnoameriških držav. Nova serija filmov ima namen na prijeten način naučiti mlade in stare.

Prepričan je, da bo imel risani film velik vpliv v moderni žolje, ne bo pa gosak Donald mogel nikoli izpodrinuti tudi najmanjše podčelne žole, ker ni naloga filma nadomestiti učitelja, temveč pomagati mu.

DROBTINE

O posebni vrsti uporabe radar- ske naprave, ki je do zdaj služila za ugotavljanje položaja letal v zraku, poročajo iz Velike Britanije. Načrt za to napravo so izdelali laboratoriji v zvezni državi Massachusetts. Z novo napravo bo mogoče ugotoviti položaj ladje, ko bo le 40 km od obale in jo voditi v pristanišče tudi v najgostejši megli ali v temi. Najprej bodo ugotovili njen položaj, nato ji pa po brezžični poti dali navodila, kako naj pluje. Da se izogne vsem morabitnim zaprekam. V vojni bo obalno topništvo moglo streljati tudi v nočnem času in v megli, kar do zdaj ni bilo mogoče, ker je bil cilj nevreden. Naprava sloni kot radar na odboju radijskih žarkov, ki se pri dotiku z ladjo odbijejo proti mestu, odkoder so prišli. Tu jih ujamajo sprejemne naprave ter na podlagi odklonskih kotov izračuna-

jo položaj ladje. Prvotni radarski načrti niso mogli prodreti skozi vo- do, zdaj pa so premagali tudi to oviro, vendar pa je doseg naprave omejen na razdaljo 40 km. Praktično pa to zadostuje, saj nobena ladja ne more začeti streljati iz takšne razdalje na obalne cilje.

Na otoku Borneo pripovedujejo avstralski vojaški razne zgodbe iz vojne z Japonci. Najboljša izmed teh je naslednja: Kmalu po izkrcanju v Balikpapan je neki inženirski kapetan našel banko in hotel odpreti blagajno. Ker drugače ni šlo, je podzidal dovoljno količino dinamita in se oddaljil na varno. Toda namesto polja je pretresla ozračje velika eksplozija. Z blagajno so si Japonci privoščili peklenko jalo: napolnili so jo z visokoelektricitnim strelivom, namesto z denarjem.

K. R. EVA ČRTICA

Moja hotelska soba je bila v četrti nadstropju. Bilo je ob petih popoldne in naročil sem čaj. Nisem hotel iti v kavarno, ki je bila v pritličju, ker nisem želel srečati znancev in prijateljev. Vidim jih zadosti ves dan, večinoma poslovno, skoraj vsak dan sem kam povabil in tako sem srečen, če sem lahko vsaj nekaj ur sam v sobi. Potrkalo je. Natakar je prinesel čaj in skoraj na to odšel. Za njim sem zaklenil vrata, vzel stikalo telefona iz zida, se vsedel za mizo in začel počasi piti vroč čaj. Prilagal sem si cigareto, potegnil dim, napravil požirek čaja, potem spet dim omamljive cigarete in spet požirek čaja. Tako sem pil in kadil, dokler nisem izpraznil cedvice in je postal cigareta popolnoma majhna. Vrgel sem gorčičnik v skodelico, zavračalo je in cigareta je ugasil. Leno sem vstal, odprl balkonska vrata in stopil na balkon. Zunaj je bil prijeten veter. Bredel sem na ulico; pod menoj so gurali avtomobili in vozovi. Videl sem tudi ljudi, kako hodijo po obeh splo-

Tržaška kronika

Ustanovitev Zbornice za trgovino, industrijo in poljedelstvo

Razpustitev Pokrajinskih svetov in Gospodarskih uradov

Alfred C. Bowman, polkovnik, višji častnik za civilne zadeve v Juljski krajini, zasedeni po zavezniških silah, je izdelal odločbo, z katero razpušča Pokrajinske svete in Gospodarske urade. Namesto teh se ustanovijo Zbornice za trgovino, industrijo in poljedelstvo. Te zbornice so društva v smislu javnega prava. Vsaka zbornica in vsak urad, ki so jih imeli do zdaj krajevni sveti in Pokrajinski gospodarski uradi. Zbornice za trgovino, industrijo in poljedelstvo (tu označene kot «zbornice») in njihovi uradi bodo poslovali pod neposrednim nadzorom in ukazi Zavezniške vojske uprave in opravljali vse njene uredbe in navodila, ki so v zvezi z njihovimi nalogami. Zbornicam se bodo plačevala iste pristojbine in takse, ki so jih dobivali razpuščeni Pokrajinski gospodarski sveti. Pomožanje bivših Pokrajinskih gospodarskih svetov bo postalo last Zbornice, ki bodo ustanovljene v smislu odločbe. Če bo Zavezniška vojska uprava zahtevala, bodo Uradi za trgovino in industrijo preskrbeli vse statistične podatke, ki se tičejo gospodarskega življenja v zasledbenem področju. Do nadaljnjega odločbe Zavezniške vojske uprave, bodo ti uradi poslovali kot tajništva. Zbornice in bodo vodili njihove knjige. Vsaka zbornica bo zaupala upravo odboru, ki ga bodo sestavljali predsednik in štirje člani; odbor za tržaško Zbornico bodo sestavljali predsednik in pet članov. Okrožni komisar Zavezniške vojske uprave bo pismeno imenoval predsednika Zbornice v svojem okrožju. S predhodno odobritvijo okrožnega komisarja bo predsednik pismeno imenoval ostale člane odbora. Eden bo izbran med trgovci, drugi med obrtniki, tretji med poljedelci, četrti med delavci okrožja. Peti član za tržaški odbor bo izbran iz vrst pomorskih politikov. Predsednika bodo smeli odstavitv samo v pismenim ukazom okrožnega komisarja; člane pa s pismenim ukazom okrožnega komisarja ali

predsednika s predhodno odobritvijo komisarja. V primeru odsotnosti bo nadomestoval predsednika najstarejši član. Odlok odbora ne bo veljaven, če ga ne odobrijo predsednik ali njegov namestnik in najmanj dva (v Trstu trije) člana. Predsednik je pravni zastopnik zbornice. Zbornice in Uradi, ki bodo v smislu tega ukaza ustanovljeni, bodo do smeli, če bodo upoštevali naredbre, ki se tičejo čistena falistov v zasledbenem področju, nastavljati osebe, ki je službovali pri bivših Svetih in Pokrajinskih gospodarskih uradih. Predsednik in člani odbora bodo smeli sodelovati v drugih uradih in komisijah in bodo smeli s predhodno odobritvijo Zavezniške vojske uprave izvrševati posle, ki so jih priznavali zakon, veljavni dne 8. septembra 1943. pri bivših Pokrajinskih gospodarskih svetih. Do nadaljnjega ukaza Zavezniške vojske uprave morajo Zbornice za trgovino, industrijo in poljedelstvo nositi vse poslovne stroške. Ta odločba stopi v veljavo v vsakem okrožju zasledbenega področja na dan objave.

IZ GORICE

Občinski davki za leto 1946

Goriški mestno županstvo sporoča, da so vse osebe in ustanove, ki so vpisane v davčni seznam leta 1945 za občinski davke na najmanjše vrednost, industrijo, trgovino, obrt in svobodne poklice, patente, dovoljenja, vozila, na hlapce in dekle, na klavirje in biljarde, na pae, na živino, na kavovarje ali na pobiranje mestnih odpadkov, in pri katerih so je izvršila kakšna sprememba, ki kakor koli lahko vpliva na obdavčevanje, dolžne, da do 20. septembra predložijo prijavo pri občinskem davčnem uradu.

Leto dolžnost imajo tudi osebe in ustanove, ki sicer niso vpisane v gori navedene sezname, ki pa v tekočem letu opravljajo službe ali sprejemajo odhodke, ki so podvrženi davku, a ti še niso bili prijavljeni. Kdor koli bi opustil prijavo ali bi v prijavi navedel nepravilne podatke, bo kaznovan po veljavni zakonskih predpisih. Če ne bodo v navedenem roku naznanjene spremembe, bodo veljali tudi za leto 1946 davki, ki so v letočnem seznamu.

PREHRANA

Razdeljevanje soli «SEPRAL» sporoča, da bo danes 14. t. m. začelo razdeljevanje soli. Vsaka oseba, ki bo dobila 100 gr. in večje odloček št. 13, štiri mesečne enotne živilske nakaznice.

Novi predsednik v občini Berginj

Z odlokom št. 32 Zavezniške vojske uprave na področju Gorice in kot je odrejeno s splošnim razglasom št. 11, je imenovana za občinskega predsednika občine Berginj Raymond Gruntar, z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki mu jih nalaga ta razglas.

Izjava

Prejeli smo v objavo: «Primoški dnevniki je 26. avgusta 45. priobčil članek z naslovom «Bovsiko ljudstvo za svoje pravice». To je že drugi napad bovskega dopisnika na moje osebo.

Na nesramne obdolžitve v zadnjem članku, čiš da sem se, oblenem v črno fašistično uniformo, smejal, ko so pripeljali žrtve iz Golobarja, ne morem molčati in pozivam anonimnega dopisnika, naj pove kako, kje in kdaj naj bi se bil jaz tako obnel. Tega žalostnega dogodka sploh nisem videl, ker sem bil tedaj v uradu. Delala sva skupaj s sedanjim občinskim referentom (takrat je bil službenec davkarje), kar bo gotovo lahko pričal.

Dopisnik bi se moral bolje informirati, preden objavlja take obdolžitve. Omenjeni članek je gotovo napisala oseba, ki ni od tu, ker je vsakemu Bovčanu znano, kako sem sovražil fašistično uniformo. Pri političnih oblastih sem veljal za «nevarnega» in «Nucleo Carabinier» me je mobiliziral ter pridell posebno bataljono v Potenzo.

Dopisnik naj bo brez skrbi, ker jaz ne stremim po nobenem udejstovanju, ne javnem ne političnem. Brigam se samo za svojo službo, za katero sem bil določen v Bovcu. Bovcu, 30. avgusta 1945. Perko Jurij

Opozorilo policije

Goriška policija sporoča, da je treba v primerih nujne potrebe po zavezniški policiji telefonirati na Kvesturo in imenovati besedo; poplah (emergency). Višji policijski nadzornik sporoča, da se bodo vse zlorabe te besede strogo kaznovale, saj pa bodo celo ukinili to službo.

«Kako vam gre?» sem vpil prežeto ulico.

«Kako vam gre?» sem vpil prežeto ulico. «Hvala.» «Kako ročno delo pa delate, če smem vprašati.» «Pri.» Naglji sem se preko balkonske ograje. Ta prt me je zanimal. Hotel sem ga videti, prt, ki so ga napravile njene roke. «Pazite. Padi boste, je zaklical. Nasmehnil sem se. Torej ona se boji, da bi padel na ulico. «Eva.» je zaklical neki krepak ženski glas. Moja prijateljica z okna meni nasproti stojiše hiše je izgnila. «Nisem vedel, da ste me vi opazovali, ko sem jaz opazoval, sem nerodno dejal, oziroma zaklical na drugo stran ceste. «Upam, da niste jezna, je odgovoril njen tih glas, ki sem ga komaj razočil. «O ne.» Delala je naprej ročno delo in jaz sem jo gledal. Ne vem kako dolgo. Šele glasno vrkanje na moja vrata me je priključilo nazaj v sobo. Obiskal me je neki prijatelj. Prihodnji dan sem sel spet na balkon. Ona je bila prav tako pri oknu.

SPORT

Primo Carnera in Sam Garden v ringu

V nedeljo bo na stadionu S. Sabo velika boksarška prireditve, na kateri bo nastopila vrsta znanih boksarjev iz Juljske krajine in vrsta znanih ameriških boksarjev, ki se trenutno nahajajo v zavezniški armadi v Italiji.

Kot posebna točka in posebno zanimiv nastop bo boj med bivšim svetovnim prvakom Primo Carnerom in ameriškim črncem Sam Gardnom. Od Američanom bodo nastopili še: v lahki kategoriji Jones v srednji kategoriji Toney in v mušji kategoriji Lite.

Vatopnice za ta zanimivi boksaški nastop so že v prodaji pri glavni prodajalnici vatopnice (Galleria Protti) in v baru Fenice, ulici Cesare Battisti.

Evropske lakoatletske tekme bodo maja 1946

Mednarodna lakoatletska zveza je na seji v Stockholmu sklenila, da bodo prihodnje evropske tekme leta 1946. Da bi bile na tekmal res zapovedane, je zveza sklenila povabiti Sovjetsko zvezo, naj se včlani v Mednarodno lakoatletsko zvezo. Na seji so tudi razpravljali o možnosti, da bi organizirali tekme v južni Ameriki in v Združenih državah.

Tekme za Davisov pokal

Predsednik ameriškega odbora za Davisov pokal je uradno izjavil, da bodo prihodnje tekme v tenisu za Davisov pokal leta 1946. Kakor je znano, so bile zadnje tekme za Davisov pokal v letu 1939 ko je Avstralija premagala v zadnjem kolu Ameriko in odnesla dragoceno trofejno domov. Predvidevajo, da bo na prihodnjih tekmal sodelovalo okoli 30 narodov.

Campbell ob spet dirkali

Znani britanski avtomobilski rekerder Campbell, ki bo skoro stari 60 let, bo namesto z avtomobilom zdaj dirkal z motornim čolnom. Campbell hoče potolči svoj lastni rekord na morju, in sicer z novim dirkalnim čolnom «Blue Bird» (Sinja ptica), ki ima dva motorja Rolls-Royce.

ZANIMIVOSTI

O zanimivem pojavu pri poskusni eksploziji atomske bombe na poskusni postaji v New Mexico poročila komisija. Poskus so naredili na debeli plasti kremenjaka, kjer je atomska bomba izkopala 7,5 metrov globok lijak v premeru 800 metrov. Ko so strokovnjaki, ki so opazovali eksplozijo, prihili na mesto, so videli 6 mm debelo plast peska rumenoderne barve, ki je kipel po razkrojuvalnim učinkom atomske bombe. Ko se je ohladil, se je spreminilo v steklo. Ugotovili so visoko radioaktivnost zemlje v okolici. Še mesec dni pozneje je bila zemlja v obsegu 30 metrov radioaktivna.

Opozorilo slovenskim staršem

Opozarjamo slovensko starše, da je rok za prijavo dijakov v slovensko srednjo šolo v Trstu in Gorici samo do sobote 15. t. m. Kakor je bilo že večkrat jasno povedano, bodo na zasledbenem ozemlju (področje A) priznane samo državne šole, ki jih snuje Zavezniška vojska uprava.

RADIJSKI SPORED

Petek, 14. septembra 19. poročila v angleščini B.B.C. in 19.15 obvestila svojimi; 19.30 italijanska mladinska ura; 20. poročila v slovenščini; 20.15 poročila v italijanski; 20.30 komorni zbor pod vodstvom dirigenta Vraba; 21. ameriška glasba; 22. predavanje v italijanski; 22.15 Osvobodilna in njegova skupina; 23. vstop v Italijanci; 23.10 vesta v slovenščini; 23.20 plezna glasba.

DIREKTOR TISKOVNI ČASTNIK TRST GLAVNI UREDNIK PRIMOZ B. BRDNIK

Njen obraz je preletel otožen smehljaj. Nisem jo hotel dalje izpraševati. «Eva mi je postala prava uganika. Se isti večer (čudno, vedno ko sem pogledal na njeno okno, je bila tam), sem jo vprašal, če bi se lahko še sestala. «Raje enkrat pozneje, mi je odgovorila. «Toda kakaj pozneje? Zakaj ne danes? Zakaj ne jutri? Sem nerodno vprašal. «Tega ne morem zdaj razložiti. Nenadoma sem se našeta domislila. Preknila me je. «Nisem poročena.» je kričala proti mojemu balkonu. Objasnijo sem jo pogledal in, če sem prav videl, so se na njenem licu zalesketale solze. Nisem mogel razumeti, zakaj joče. Isti večer so me povabili na koncert. Igrali so Beethovna. Za klasično glasbo nimam preveč razumevanja in tako sem začel štati spored in oglaš, ki so bili naštejnje in poleg njega. Moj prijatelj in njegova žena sta zanimalo sledila glasbi. V odmoru smo odšli v okrepčevalnico. Z velikim užikom sem spil kozarec oranžade in pojedel dva kruhka. Za tem smo se sprehajali po veliki predsobi koncertne dvorane. «Za takšne siromake je godba največji užitek, je dejal moj prijatelj in pogledal v kot hodnika. Sledil sem njegovemu pogledu in zagledal vošček, ki ga je porivala neka gospa. V njem je sedela prestrašil sem se - saj vendar potnima te črne lasce, to bilo lice, to bilo lice, to bilo lice, je dejal. «Sirotka nima noga, je dejal moj prijatelj. Z grozo sem gledal za vozikom. Hvala Bogu, da me ona ni opazila. «Zakaj si postal tako bled?» me je vprašala žena mojega prijatelja. «Na hodniku je slaba razsvetljava in zaradi tega izgledam tako bled, sem se lagal in se prisiljeno nasmehnil. «Saj si tudi ti zelo bledeas. Bil sem srečen, da je koncert končal. Odnihel sem v garderobo in prvi zapustil koncertno dvorano. Pridrjal sem v svoj hotel. «Preselite me iz četrtga nadstropja v šesti ali v drugem, sem dejal zdejajočemu nočnemu vratarju. «Se nočijo? «Da, sem se zadržal. «Ali me ne razumete? Nočem se več zbuditi v četrtem nadstropju.» Nočni vratar je široko zazehal in mi zaženo pogledal.